

Değerli meslektaşlarımız ve hastalarımız,

Yakın geçmişte birtakım medya organlarında, kök kanal tedavisi ile ilgili bazı açıklamalar yer almıştır. Özellikle bazı televizyon programlarında kök kanal tedavisi ile ilgili herhangi bir bilimsel temele dayanmayan bilgiler yansıtılmaktadır ve kanal tedavisi yapılan dişlerin kalp hastalıkları, sistemik rahatsızlıklar, iktidarsızlık ve hatta kansere yol açabileceğini iddia eden ve toplumda yanlış algılanmaya yol açabilecek ifadeler yer almaktadır. Bu asılsız iddialar nedeniyle **Türk Dişhekimleri Birliği ve Türk Endodonti Derneği** bir açıklama yapmak zorunluluğunu hissetmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde 1920'li yıllardan başlayan bir süreçte çürük dişlerin “fokal enfeksiyona” neden olduğuna ilişkin bir teori ileri sürülmüştür. Ne yazık ki, bu iddialar sonucunda, normalde tedavi edilebilecek dişler çekilmek zorunda kalmış ve endodonti gibi son derece önemli ve insanın doğal diş dokularını korumaya yönelik bir bilim dalı, karanlık çağını yaşamıştır.

1930'lu ve 1940'lı yıllarda yapılan araştırmalarda, birçok bireyde diş çekiminden sonra psikolojik olarak geçici bir iyileşme hissedildiği, ancak daha sonra hastalıkların tekrar nüksettiği gözlenmiştir. Araştırmalar derinleştirilip, daha geniş halk kitleleri incelendiğinde, diş çekiminin gerçekte birçok hastanın hastalığına çare olmadığı görülmüştür. Bunu takiben yapılan çalışmalarda, mikroorganizmaların ve ürünlerinin çoğunlukla dişlerin kök kanallarının içinde olduğu, kanal dışındaki dokularda ise onlara karşı gelişen savunma hücrelerinin bulunduğu gösterilmiştir. Üstelik “zararlı” olduğu ileri sürülen kanal tedavisi işlemleri ile mikroorganizmalar yok edilir ve mahsülleri ortadan kaldırılır.

Fokal enfeksiyon teorisi, 1990'lı yıllarda tekrar canlandırılmaya çalışılmış ve bunun üzerine Amerikan Endodontistler Birliği bir açıklama yapmak zorunluluğu hissetmiştir. Dönemin birlik başkanı Denis E. Simon yazısında şu ifadelerle yer vermiştir: “1940'lara kadar birçok diş çekimine neden olan fokal enfeksiyon teorisi 1950'lerde öldü, fakat şimdi tekrar canlandırılmak isteniyor. Kanal tedavisi, emin, etkili ve herhangi bir sistemik hastalıkla ilişkisi olmayan bir işlemdir. İyi yapılmış bir kanal tedavisinin sistemik hastalıklarla ilişkisinin olmadığı, modern metodolojik araştırmalarla ispatlanmıştır. Başarılı bir kanal tedavisi, kök kanal sistemindeki bakterileri yok eder ve sistemik etkileri önler.”

Burada “bakteriyemi” ve “fokal enfeksiyon” kavramlarının farkını açıklamakta da yarar vardır. Bakteriyemi, vücudun bir yerinde gerçekleştirilen cerrahi veya cerrahi olmayan işlem sırasında, mikroorganizmaların kan dolaşımına karışıp başka organlara gitmeleridir. Bu olay, hastada hafif ateş ve kırgınlık yapabilir. Fokal enfeksiyon teorisinde ise ileri sürülen, bakterilerin vücuttaki herhangi bir lokal odaktan uzun sürede kan yoluyla diğer bölgelere yayılmasıdır. Bakteriyemi diş fırçalama gibi günlük aktiviteler sonucu bile meydana gelebilir. Ancak, “diş çekimi” ile en yüksek düzeye ulaşabilir. Bakteriyemi, sağlıklı bireylerde genellikle sorun oluşturmazken, bağışıklık sistemi yetersiz hastalarda sorun yaratabilir. Bu tür hastalarda da işlem öncesinde profilaktik antibiyotik verilmesi gerekir. Dolayısıyla, bakteriyemi açısından riskli hastalarda, bakteriyemiden kaçınmak için, diş çekimi yerine endodontik tedavi tercih edilmelidir.

Görüldüğü üzere, fokal enfeksiyon teorisi bazı basın ve yayın organları tarafından yeniden canlandırılmaya çalışılmaktadır. Kök kanal tedavisinin sistemik hastalıklara neden olması, hiçbir bilimsel dayanağı olmayan bir iddiadır. Daha da üzücü olan, toplumumuzda bazı dişhekimliği mensuplarının bile özellikle televizyon programlarında bu asılsız tezi doğrular nitelikte demeçler verip toplumun kafasını karıştıracak girişimlerde bulunmasıdır. İlginç olan, bu aslı olmayan iddialar ile dolu olan programlarda, dişlerin kanal tedavisi ile iyileştiğine ve yıllarca sağlıklı bir şekilde ağızda fonksiyon gördüğüne hiç değinilmemektedir.

Türk Dişhekimleri Birliği ve Türk Endodonti Derneği olarak, kanıta dayalı dişhekimliğinden yoksun bu tür duyurular yanıltıcı ve zararlı bulmaktayız. Kanal tedavisi, bilimsel ve biyolojik esaslara dayanan, iyi ve kuralına uygun yapıldığı takdirde bir insanın doğal uzvunu kaybetmesinin önüne geçen son derece önemli bir tedavi yöntemidir. Yıllar boyunca yapılan bilimsel araştırmalar, doğru yapılmış bir kanal tedavisinin başarısının son derece yüksek olduğunu göstermektedir. Halkın bu şekilde yanlış bilgilerle donatılmaya çalışılması, insan sağlığını ve doğal dokuları hiçe saymaktan başka birşey değildir.

Bu bilgilerin ışığında, endodontik tedavi kuralına uygun şekilde yapıldığı takdirde diş çekiminin önüne geçen ve tercih edilmesi gereken güvenilir bir yöntem olduğunu bir kez daha tekrarlar, halkımıza doğal dişlerini kullandıkları sağlıklı günler dileriz.

Türk Dişhekimleri Birliği

Türk Endodonti Derneği